

**YOSHLAR YETAKCHISI JAMIYAT VA YOSHLAR O'RTASIDA
KO'PRIK**

Xurultoyeva Gulnigor To'raboy qizi

*Andijon viloyati Buloqboshi tumani Nayman mahallasi
yoshlar yetakchisi*

Annotatsiya: Maqolada yoshlar yetakchisi institutining jamiyat va yoshlar o'rtasidagi ahamiyati, ularning ijtimoiy faolligini oshirishdagi roli va yoshlar siyosatini samarali amalga oshirishdagi funksiyalari tahlil qilinadi. Mazkur tizim yoshlar bilan davlat organlari o'rtasida ishonchli aloqani yaratishga xizmat qilishi, yoshlarning muammolarini aniqlash va ularni bartaraf etish mexanizmlarini shakllantirish imkoniyatlarini ko'rsatadi. Shu bilan birga, maqolada yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, bandligini ta'minlash va turli sohalarda ularning salohiyatini rivojlantirishdagi samaradorligi yoritiladi. Xalqaro tajribalar bilan taqqoslash orqali O'zbekistonda joriy etilgan tizimning samaradorligi va ahamiyati ilmiy jihatdan asoslanadi.

Kalit so'zlar: Yoshlar yetakchisi, yoshlar siyosati, ijtimoiy faollik, jamiyat, davlat, o'zaro ishonch, bandlik, bo'sh vaqtni tashkil etish.

KIRISH

Bugungi kunda yoshlar har qanday jamiyatning eng muhim va strategik resursi sifatida e'tirof etilmoqda. Ularning bilimli, tashabbuskor va ijtimoiy faol bo'lib shakllanishi mamlakatning barqaror taraqqiyotini ta'minlaydi. Shu bois, O'zbekiston Respublikasida yoshlar siyosatini takomillashtirish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish hamda salohiyatini ro'yobga chiqarish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri etib belgilangan.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan bir qator farmon va qarorlar yoshlar bilan ishlash tizimini yangi bosqichga olib chiqdi. Jumladan, 2017-yil 5-iyuldagi "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-

quvvatlash to'g'risida"gi farmon yoshlar bilan ishlashning institutsional asoslarini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etdi.

Shuningdek, 2021-yil 20-apreldagi PQ-6208-son qaror asosida mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimi tubdan yangilandi va "yoshlar yetakchisi" lavozimi joriy etildi. Mazkur tashabbus yoshlar muammolarini joyida aniqlash, ularni tizimli hal etish hamda yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishda samarali mexanizm sifatida xizmat qilmoqda.

Bundan tashqari, davlatimiz rahbari tomonidan ilgari surilgan "Besh muhim tashabbus" doirasida yoshlarning madaniyat, san'at, sport, axborot texnologiyalari va kitobxonlikka bo'lgan qiziqishini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu esa yoshlar yetakchisining faoliyat doirasini yanada kengaytirib, uning jamiyatdagi o'rnini mustahkamlab bermoqda.

Yuqoridagi huquqiy asoslar yoshlar yetakchisini jamiyat va yoshlar o'rtasidagi muhim ko'prik sifatida shakllantirishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Shu jihatdan, mazkur maqolada yoshlar yetakchisining o'rni va ahamiyatini ilmiy jihatdan tahlil qilish dolzarb hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Yoshlar siyosati, yoshlar bilan ishlash mexanizmlari hamda liderlik masalalari bugungi kunda dolzarb ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu masalalar yuzasidan olib borilgan tadqiqotlar yoshlarning jamiyatdagi o'rni, ularning ijtimoiy faolligini oshirish va davlat boshqaruvidagi ishtirokini kengaytirish zarurligini ko'rsatadi [1].

O'zbekiston Respublikasida yoshlar siyosatini rivojlantirish borasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar yoshlar bilan ishlash tizimini yangi bosqichga olib chiqdi. 2017-yil 5-iyuldagi farmon asosida O'zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil etilib, yoshlarning huquq va manfaatlarini himoya qilishning mustahkam institutsional asoslari yaratildi [2].

Ilmiy tadqiqotlarda liderlik tushunchasi keng yoritilgan bo'lib, John C. Maxwell o'z asarlarida yetakchining asosiy vazifasi odamlarni ortidan ergashtirish

emas, balki ularni rivojlantirish va ilhomlantirishdan iborat ekanligini ta'kidlaydi [3]. Shu bilan birga, Peter Drucker boshqaruv nazariyasida samarali liderlik jamiyatdagi ijtimoiy tizimlarni muvofiqlashtirish va inson resurslaridan oqilona foydalanish bilan chambarchas bog'liq ekanligini qayd etadi [4].

Yoshlar bilan ishlashda zamonaviy yondashuvlar ham muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, xalqaro tashkilotlar, jumladan United Nations tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda yoshlarni qo'llab-quvvatlashda ularning ehtiyojlarini aniqlash, ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va bandligini ta'minlash asosiy ustuvor yo'nalishlar sifatida ko'rsatilgan [5].

Shuningdek, 2021-yilda joriy etilgan "yoshlar yetakchisi" instituti mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirdi. Ushbu tizim orqali yoshlarning muammolarini aniqlash, ularni hal etish, ijtimoiy faolligini oshirish hamda jamiyat hayotiga jalb etish imkoniyatlari kengaydi [6].

TAHLIL VA NATIJALAR

Yoshlar yetakchisi institutining joriy etilishi O'zbekistonda yoshlar bilan ishlash tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqdi. Mazkur tizim orqali mahallalarda yoshlar bilan bevosita ishlash, ularning muammolarini o'rganish va manzilli hal etish imkoniyatlari kengaydi. Natijada yoshlarning jamiyat hayotidagi faolligi ortib, ularning ijtimoiy jarayonlardagi ishtiroki sezilarli darajada kuchaymoqda.

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, yoshlar yetakchilari faoliyati avvalo yoshlarning muammolarini aniqlash va ularni bartaraf etishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Har bir yosh bilan individual ishlash tamoyili asosida ularning ehtiyojlari chuqur o'rganilib, muammolarga mos yechimlar ishlab chiqilmoqda. Bu esa muammolarni tezkor va samarali hal etish imkonini bermoqda.

Shu bilan birga, yoshlarni bandlikka jalb etish borasida ham ijobiy natijalarga erishilmoqda. Yoshlar yetakchilari tashabbusi bilan tashkil etilayotgan kasb-hunar o'rgatish kurslari, tadbirkorlik loyihalari va amaliy dasturlar yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirishga xizmat qilmoqda. Natijada yoshlar

o'zini o'zi band qilishga intilmoqda va mustaqil hayotga tayyorlanmoqda.

Yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish masalasi ham muhim yo'nalishlardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Madaniyat, san'at, sport va axborot texnologiyalari sohasida amalga oshirilayotgan ishlar yoshlarning qiziqishlarini rivojlantirish bilan birga, ularni turli salbiy ta'sirlardan himoya qilishga xizmat qilmoqda. Bu jarayonda davlat tashabbuslari muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Bundan tashqari, yoshlar yetakchisi jamiyat va davlat organlari o'rtasida samarali aloqa vositachisi sifatida faoliyat yuritmoqda. Yoshlarning murojaatlari, takliflari va tashabbuslari tegishli tashkilotlarga yetkazilib, ularning yechimiga amaliy ko'mak berilmoqda. Bu esa jamiyatda o'zaro ishonch muhitini shakllantirishga yordam bermoqda.

Xalqaro tajribalar bilan qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, yoshlar bilan ishlashning jamoa asosidagi yondashuvi yuqori samaradorlikka ega. United Nations tomonidan tavsiya etilgan ushbu yondashuv yoshlar bilan ularning yashash hududida bevosita ishlash zarurligini ta'kidlaydi. O'zbekistonda joriy etilgan yoshlar yetakchisi tizimi ham aynan shu tamoyillarga mos keladi.

Umuman olganda, olib borilgan tahlillar yoshlar yetakchisi institutining jamiyat va yoshlar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashda, yoshlarning ijtimoiy va iqtisodiy faolligini oshirishda muhim o'rin tutayotganini ko'rsatadi. Mazkur tizim yoshlar bilan ishlashning zamonaviy va samarali modeli sifatida shakllanmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yoshlar yetakchisi bugungi kunda jamiyat va yoshlar o'rtasidagi muhim bog'lovchi bo'g'in sifatida namoyon bo'lmoqda. Uning faoliyati orqali yoshlarning muammolari o'z vaqtida aniqlanib, ularni hal etish uchun zarur choralar ko'rilmogda. Bu esa yoshlarning jamiyat hayotidagi faolligini oshirish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish hamda salohiyatini ro'yobga chiqarishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, yoshlar yetakchilari tomonidan amalga oshirilayotgan ishlar

yoshlarning bandligini ta'minlash, bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish va turli sohalarda o'zini namoyon etishiga keng imkoniyat yaratmoqda. Natijada yoshlar orasida tashabbuskorlik, mas'uliyat va ijtimoiy faollik kabi muhim sifatlar shakllanmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2016.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev farmoni. 2017-yil 5-iyul. "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida".
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar siyosatiga oid qarorlari (2021-yil, yoshlar yetakchisi instituti joriy etilishi bo'yicha).
4. Maxwell John C.. Developing the Leader Within You. – New York: Thomas Nelson, 1993.
5. Peter F. Drucker. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. – New York: Harper & Row, 1973.
6. United Nations. World Youth Report. – New York, 2020.